

Brøkpension, starthjælp samt nægtelse af familieydelse til unionsborgere, der er omfattet af EF-traktaten og Rådets forordninger 1612/68 og 1408/71, og som endda trues med udvisning fra Danmark, hvis de gør brug af det danske sociale system

Jeg henvender mig igen til Arbejdsmarkedsudvalget, fordi unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra andre medlemsstater indenfor Fællesskabet, som er omfattet af EF-traktaten og Rådets forordninger 1612/68 og 1408/71, og som har fast og lovligt ophold i Danmark på tidspunktet om en dansk social ydelse, kun får tilkendt en dansk brøkpension, starthjælp, nægtes familieydelse og endda trues med udvisning fra Danmark, hvis de gør brug af det danske sociale system.

Af bilag 615, Socialudvalget, alm. del., folketingsåret 2000-2001 fremgår følgende af svaret fra daværende socialminister Henrik Dam Kristensen på artiklen "Ret og rimeligt for borgeren", Socialrådgiveren nr. 4-2001, side 4-6, hvor han blev opfordret til at uddybe unionsborgeres ret til danske sociale ydelser efter den samtlige danske sociale lovgivning i forhold til deres rettigheder efter EU-retten:

”...

EF-forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed

Retten til ydelser og tilbud efter lov om aktiv socialpolitik har sammenhæng med retten til ophold efter de fællesskabsretlige regler. Det vil således sige, at personer, som har ret til ophold i Danmark bl.a. i medfør af bestemmelserne i forordning nr. 1612/68 har ret til ydelser og tilbud efter loven. Denne sammenhæng mellem de fællesskabsretlige regler og retten til ydelser og tilbud efter lov om aktiv socialpolitik er beskrevet i Socialministeriets vejledning om lov om aktiv socialpolitik af 5. marts 1998. Kommunerne skal ved administrationen af lov om aktiv socialpolitik ikke tage stilling til ansøgerens ret til ophold i Danmark, men skal lægge udlændingemyndighedernes afgørelser herom til grund.

EF-forordning nr. 1408/71 om social sikring for vandrede arbejdstagere

...

Forordningens regler indebærer, at arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende, studerende og disses familiemedlemmer fra andre medlemsstater (eller EØS-lande) har ret til danske sociale sikringsydelse efter samme bestemmelser som danske statsborgere. Endvidere indebærer forordningens bestemmelser, at sociale sikringsydelse kan udbetales til personer med bopæl i en anden medlemsstat (eller et EØS-land), såfremt forordningens bestemmelser herom er opfyldt.

...

I forhold til retten til social pension er forvaltningen af forordningens bestemmelser henlagt til Den Sociale Sikringsstyrelse. Kommunerne skal således ikke anvende andre af forordningens bestemmelser end bestemmelsen om ligebehandling.

...

Generelle bemærkninger

Som jeg nævnte indledningsvist, er jeg af den opfattelse, at de to professorer peger på noget væsentligt i vores anvendelse af de internationale regler. Eksemplet med en EU-borger, der ikke får sin fulde pension i Danmark på grund af sagsbehandlerens manglende viden om EU-forordningen er godt, fordi det viser omfanget af den viden, som myndigheden skal besidde for at kunne behandle en sag korrekt. Men det siger ikke noget om, hvor meget den enkelte sagsbehandler er forpligtet til at vide.”

Jeg har derimod fået svar fra Beskæftigelsesminister Inger Støjberg den 3.7.2009 og den 21.12.2009, at Beskæftigelsesministeren ikke kan se noget forkert i, at jeg kun skulle være berettiget til en dansk brøkpension, og mener, at en brøkpension til mig ikke skulle være i strid med EF-forordning 1408/71, selvom jeg har haft (og stadig har) fast og lovligt ophold i Danmark, da Herning Kommune besluttede at rejse min sag om førtidspension.

Endvidere beviser Ankestyrelsens principafgørelser A-1-06, A-34-06, 137-09, 138-09, 180-09 og 207-09 samt vejledning nr. 19 af 4.4.2008, at unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, og som har fast og lovligt ophold i Danmark på tidspunktet for ansøgning om kontanthjælp, kun skal være berettigede til starthjælp, fordi kravet om forudgående bopæl i Danmark i mindst 7 år indenfor de seneste 8 år i lov om aktiv socialpolitik kun kan fraviges, hvis de har været beskæftiget i Danmark i et ikke nærmere fastsat tidsrum forud for ansøgningen om kontanthjælp.

I modsætning til unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der flytter indenfor Fællesskabet, har indenlandske (fastboende) danske statsborgere pr. automatik meget let ved at opfylde betingelsen om mindst 7 års bopæl i Danmark indenfor de seneste 8 år, når de nu aldrig har gjort brug af de traktatfæstede rettigheder om frit at færdes og tage ophold og af arbejdskraftens frie bevægelighed indenfor Fællesskabet.

I modsætning til unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, skal indenlandske (fastboende) danske statsborgere heller ikke have været arbejdstager i Danmark, inden de ansøger om en forsørgsydelse efter den danske bistandslovgivning for at være berettigede til kontanthjælp og ikke starthjælp.

Det fremgår af § 1, stk. 1 og stk. 2, § 3, stk. 1 og § 8, stk. 1, stk. 2 og stk. 3 samt § 8a, stk. 1 og stk. 2 i lov om aktiv socialpolitik, at formålet med den danske bistandslovgivning er, er at forebygge, at personer, der har eller kan få vanskeligheder ved at fastholde et arbejde, får behov for hjælp til forsørgelse, samt at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som opholder sig lovligt i Danmark, og som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie, ved at give hjælp til forsørgelse, der skal sætte modtageren i stand til at klare sig selv, og at modtageren og dennes ægtefælle efter evne skal udnytte og udvikle deres arbejdsevne, herunder ved at tage imod tilbud om arbejde eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og være tilmeldt et jobcenter som arbejdssøgende, hvis modtageren ikke har problemer ud over ledighed.

Det fremgår endvidere af pkt. 8 i vejledning nr. 39 af 5.3.1998 om lov om aktiv socialpolitik, som stadig er gældende, at det økonomiske sikkerhedsnet, hjælpens formål og kravene til den enkelte i lov om aktiv socialpolitik er i overensstemmelse med § 75, stk. 2 i den danske grundlov, som kræver, at der er et forsørgelsesvæsen, samt at dette forsørgelsesvæsen skal

garantere et eksistensminimum til enhver, som ikke kan ernære sig selv, og hvis forsørgelse ikke påhviler andre, dog under forudsætning af, at den enkelte underkaster sig de forpligtelser, som loven påbyder.

Efter min opfattelse kan en social forsorgsydelse som kontanthjælp, som skal garantere enhver med lovligt ophold i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv og sine familiemedlemmer, et eksistensminimum efter § 75, stk. 2 i den danske grundlov under betingelse af, at modtageren og dennes ægtefælle er arbejdsvillige og efter evne står til rådighed for arbejdsmarkedet ved at være tilmeldt et jobcenter og ved at tage imod tilbud om arbejde og tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, aldrig være betinget af, at en person forinden skal have været arbejdstager.

Det fremgår også af § 11, stk. 6 i lov om aktiv socialpolitik, at kravet om, at ansøgeren skal have opholdt sig Danmark i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i Danmark i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 8 år ikke gælder for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen. Endvidere gælder kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i Danmark i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 8 år ikke for førtidspensionister, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening eller en tilsvarende pension fra et andet EU/EØS-land, eller for personer, der har nået folkepensionsalderen, jf. lov om social pension.

Efter EU-retten har en unionsborger og dennes familiemedlemmer ret til ligebehandling, og har derfor ret til kontanthjælp og ikke starthjælp, hvis unionsborgeren og dennes familiemedlemmer har fast og lovligt ophold i Danmark på ansøgningstidspunktet om kontanthjælp, og derfor gælder bopæls- og beskæftigelseskravene i lov om aktiv socialpolitik ikke for unionsborgere og dennes familiemedlemmer, hvis de har fast og lovligt ophold i Danmark, jf. § 11, stk. 6 i lov om aktiv socialpolitik.

Det er derfor bemærkelsesværdigt, at Ankestyrelsen i sine principafgørelser A-1-06, A-34-06, 137-09, 138-09, 180-09 og 207-09 stiller unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet ringere end udlændinge og danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra lande udenfor Fællesskabet, fordi beskæftigelseskravet i lov om aktiv socialpolitik først skal have virkning/konsekvens for udlændinge og danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra lande udenfor Fællesskabet, fra 1.7.2013, jf. Arbejdsdirektoratets orienteringsbrev til kommunerne nr. 13/07 fra den 22.8.2007.

Endvidere beviser Ankestyrelsens principafgørelser B-6-07 og B-2-08, at Ankestyrelsen mener, at unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, og som har fast og lovligt ophold i Danmark på tidspunktet om en familieydelse efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag eller efter lov om en børnefamilieydelse, må nægtes familieydelser, hvis de modtager kontanthjælp eller ikke er omfattet af ATP i Danmark.

I modsætning til unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, kan indenlandske (fastboende) danske statsborgere godt få udbetalt børnefamilieydelse fra den danske stat selv i de kvartaler, de ikke er omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, fordi ret til børnefamilieydelse efter lov om en børnefamilieydelse er betinget af, om forælderen er fuldt skattepligtig i Danmark, og at barnet opholder sig i Danmark, og derfor ikke er betinget af, om forælderen er arbejdstager i Danmark, jf. § 2, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 i lov om en børnefamilieydelse.

I modsætning til unionsborgere, herunder også danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, kan indenlandske (fastboende) danske statsborgeres børns bidragsberettigede forældre godt få udbetalt forskudsvis børnebidrag fra kommunerne i Danmark, hvis den bidragspligtige forælder ikke overholder sin forsørgelsespligt overfor sine børn, der opholder sig i Danmark, selvom den bidragspligtige forælder, som forsømmer sin forsørgelsespligt overfor sine børn, modtager kontanthjælp, fordi ret til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag er betinget af, at barnet eller forælderen har det danske statsborgerskab, og hvis ikke, at barnet eller forælderen opfylder betingelser om forudgående bopæl i Danmark, samt at barnet opholder sig i Danmark, hvorfor ret til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag ikke er betinget af, hvor indtægtgrundlaget fra den bidragspligtige forælder stammer fra, jf. § 5, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af kontanthjælp.

Siden 1997 er selv kontanthjælpsmodtagere omfattet af ATP i Danmark, jf. kap. 9 i lov om aktiv socialpolitik og § 2a, stk. 4 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension samt pkt. 147 i vejledning nr. 19110 om EF-forordning 1408/71, så Ankestyrelsens principafgørelse B-2-08 er mere end tvivlsom, når Ankestyrelsen mener, at kontanthjælpsmodtagere ikke er arbejdstagere eller mister deres optjente arbejdstagerstatus, fordi perioder med uforskyldt arbejdsløshed, der er behørigt bekræftet af den kompetente arbejdsformidling og perioder uden arbejde, som den pågældende person ikke har indflydelse på, samt fravær eller ophør heraf på grund af sygdom eller ulykke skal betragtes som perioder med beskæftigelse – en ordlyd, der faktisk også fremgår af direktiv 2004/38/EF.

Og når perioder med uforskyldt arbejdsløshed, der er behørigt bekræftet af den kompetente arbejdsformidling og perioder uden arbejde, som den pågældende person ikke har indflydelse på, samt fravær eller ophør heraf på grund af sygdom eller ulykke skal betragtes som perioder med beskæftigelse, så er Ankestyrelsens principafgørelse B-6-07 igen mere end tvivlsom, når Ankestyrelsen mener, at personer ikke er arbejdstagere eller mister deres arbejdstagerstatus, fordi de ikke modtager arbejdsløshedsdagpenge i Danmark.

Jeg vil hermed gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på EU-dommene sag 122/84 (Kenneth Scrivner og Carole Cole) og sag 39/86 (Sylvie Lair), som fastslår, at det er ulovligt at stille unionsborgere dobbelte betingelser om forudgående bopæl eller beskæftigelse i en vis periode af opholdsmedlemsstaten for ret til en social fordel.

Jeg vil hermed gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på EU-dommene sag C-85/96 (Maria Martinez Sala, familiedydelser i kraft af bopæl i opholdsmedlemsstaten), sag C-185/96 (EU-Kommissionen mod Grækenland, familiedydelser og garanteret mindsteindkomst for ældre kvinder i kraft af bopæl i opholdsmedlemsstaten) og sag C-224/98 (Marie-Nathalie D'Hoop, egne statsborgere må ved hjemkomsten til deres hjemland indenfor Fællesskabet ikke stilles ringere end egne indenlandske (fastboende) statsborgere for ret til sociale fordele, og unionsborgere må efter tilflytningen til opholdsmedlemsstaten indenfor Fællesskabet ikke af opholdsmedlemsstaten stilles ringere end landets egne indenlandske (fastboende) statsborgere), hvorefter en unionsborger med lovligt ophold i en medlemsstat indenfor Fællesskabet skal nyde de samme sociale fordele som, uanset om de er knyttet til en arbejdskontrakt eller ej, normalt indrømmes indenlandske (fastboende) statsborgere i kraft af deres objektive egenskab af arbejdstagere, eller blot fordi de har bopæl på landets område, og som derfor må forventes at lette mobilitet inden for Fællesskabet.

Jeg vil hermed gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på EU-dommen sag C-184/99 (Rudy Grzelczyk), som fastslår, at art. 12 og art. 17 i EF-traktaten er til hinder for, at tildeling af en social ydelse iht. til en ikke-bidragspligtig ordning, såsom ydelsen til sikring af et eksistensminimum, for så vidt angår unionsborgere fra andre medlemsstater en den medlemsstat, på hvis område nævnte statsborgere har lovligt ophold, er undergivet den betingelse, at de er omfattet af anvendelsesområdet for EF-forordning 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed indenfor Fællesskabet, altså betingelsen om at have arbejdstagerstatus i opholdsmedlemsstaten, selvom der ikke gælder en sådan betingelse for opholdsmedlemsstatens egne statsborgere.

Jeg vil hermed gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på EU-dommen sag C-456/02 (Michel Trojani), som fastslår, at en unionsborger, der i værtsmedlemsstaten ikke engang har en ret til ophold i medfør af art. 39, art. 43 eller art. 49 i EF-traktaten, og som derfor ikke har opnået arbejdstagerstatus i opholdsmedlemsstaten, alene i sin egenskab af unionsborger kan have en ret til ophold dér direkte i medfør af artikel 18, stk. 1 i EF-traktaten, samt at udøvelsen af denne ret er underlagt de begrænsninger og betingelser, der er omhandlet i denne bestemmelse, men at myndighederne skal drage omsorg for, at anvendelsen af disse begrænsninger og betingelser sker under overholdelse af fællesskabsrettens almindelige principper, og navnlig proportionalitetsprincippet, samt at når det først er efterprøvet, om en person, der befinder sig i en sådan situation, har en opholdstilladelse, kan denne person imidlertid påberåbe sig artikel 12 i EF-traktaten for at opnå ret til en social forsorgsydelse.

Jeg vil hermed gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på EU-dommen sag C-326/90, EU-Kommissionen mod Belgien, hvor Belgien blev dømt for traktatbrud mod EF-traktaten, jf. navnlig art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 og art. 3, stk. 1 i EF-forordning 1408/71, fordi personer, der er omfattet af EF-traktaten og Rådets forordninger 1612/68 og 1408/71, blev nægtet ydelser for handicappede, garanteret mindsteindkomst for ældre og garanteret mindsteindkomst (social forsorgsydelse "minimex").

Derfor er det efter min mening et brud på ligebehandlingsprincipperne i art. 12, art. 13, art. 17, art. 18, art. 39 og art. 42 i EF-traktaten, art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68, art. 3, stk. 1 i EF-forordning 1408/71 samt art. 24 i direktiv 2004/38/EF, når unionsborgere, herunder også danske statsborgere, som er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, med fast og lovligt ophold i Danmark på tidspunktet om ansøgning af en dansk social ydelse, fra de danske myndigheder nægtes en garanteret mindsteindkomst for invalide, altså fuld førtidspension, en garanteret mindsteindkomst for ældre, altså fuld folkepension, en garanteret mindsteindkomst, altså fuld kontanthjælp, samt fulde familieydelse.

Endvidere trues danske statsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet, og som har fast og lovligt ophold i Danmark, med udvisning fra Danmark, hvis de er uarbejdsdygtige ved hjemkomsten til Danmark og derfor gør brug af det danske sociale system, jf. beskæftigelsesminister Inger Støjbergs svar på spørgsmålene S 2220 og S 2220, folketingsåret 2008-2009.

Endvidere trues unionsborgere, der er flyttet til Danmark fra en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet som arbejdssøgende, og de ikke indenfor 6 måneder af deres faste og lovlige ophold i Danmark har fundet arbejde, jf. ministeren for flygtninge, indvandrere og integration Birthe Rønn Hornbechs instruks om udvisning af arbejdssøgende unionsborgere efter 7 måneder, hvis unionsborgere, som er indrejst til Danmark som arbejdssøgende ikke har fundet arbejde i Danmark, i sit svar på spørgsmål nr. 131, stillet af Udvalget for Udlændinge og Integration, folketingsåret 2008-2009.

Efter min opfattelse er disse udtalelser fra beskæftigelsesminister Inger Støjberg og denne instruks fra ministeren for flygtninge, indvandrere og integration Birthe Rønn Hornbech ikke i overensstemmelse med EF-traktaten og Rådets forordninger 1612/68 og 1408/71 og direktiv 2004/38/EF, fordi de under ingen omstændigheder kan have taget hensyn til proportionalitets- eller ligebehandlingsprincipperne indenfor EU-retten, og ej heller tager hensyn til, at personer, der er omfattet af EU-retten, og som har lovligt ophold i en medlemsstat indenfor Fællesskabet, kun kan udvises, hvis de er til fare for den offentlige sikkerhed eller sundhed, og ikke må udvises, fordi de gør brug af opholdsmedlemsstatens sociale system.

Art 14, stk. 3 og stk. 4 i direktiv 2004/38/EF fastslår klart og tydeligt, at der under ingen omstændigheder må iværksættes foranstaltninger til udvisning af unionsborgere eller deres familiemedlemmer, hvis unionsborgerne er rejst ind på opholdsmedlemsstatens område for at søge beskæftigelse, samt at unionsborgerne og deres familiemedlemmer i så fald må ikke udsendes, så længe det kan dokumenteres, at unionsborgerne fortsat søger arbejde og har reelle muligheder for at blive ansat, og ej heller må unionsborgeres eller deres familiemedlemmers benyttelse af opholdsmedlemsstatens sociale system automatisk medføre foranstaltninger om udvisning af de pågældende personer.

Efter min opfattelse kan en unionsborgers uarbejdsdygtighed eller fortsat arbejdsløshed, hvis en unionsborger er indrejst til Danmark som arbejdssøgende, og det kan dokumenteres, at unionsborgeren fortsat søger arbejde og har reelle muligheder for at blive ansat, derfor ikke falde under begrebet til fare for den offentlige sikkerhed eller sundhed, og det er derfor meget besynderligt, at endda danske statsborgere trues med udvisning fra Danmark, når de vender hjem til Danmark efter ophold i en anden medlemsstat indenfor Fællesskabet.

Med venlig hilsen

Britta Schulz